

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Обратване р.г. № 33/2024 г.
Оценени съдиис - докладчик:
судис Янаки Стоянов
08.11.2024*

ИСКАНЕ

ОТ: народни представители от 50-то Народно събрание

ЗА: оспорване на законността на избора на народни представители в 52 секции в страната поради извършени нарушения на изборния процес, които се отразяват на изборния резултат

ОСНОВАНИЕ: чл. 66 вр. чл. 150, ал. 1, предл. 1 вр. чл. 149, ал. 1, т. 7 Конституция на Република България вр. чл. 12, ал. 1, т. 6 Закон за Конституционен съд и чл. 304 Изборен кодекс

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

На 27 октомври 2024 г. се произведоха избори за народни представители, насрочени с Указ № 223 от 27 август 2024 г. на президента на Република България (обн. ДВ, бр. 73 от 27.08.2024 г.). С решение № 3972-НС/30.10.2024 г. Централната избирателна комисия обяви резултатите от гласуването и разпределението на мандатите в 51-то Народно събрание, а с решение № 3998-НС/31.10.2024 г. обяви и избраните народни представители в 51-то НС.

На 31 октомври 2024 г. в централната новинарска емисия на Българската национална телевизия е излъчен репортаж¹ на журналиста Милена Кирова. В него се представя информация за изборния процес при преброяването на гласовете и установяването на резултатите от гласуването в няколко секции в страната - в гр. Пловдив, секция 162202055; Пловдив област, с. Катунца, секция 172800019; гр. Русе, секция 1927000175; гр. София, квартал Горубляне, секция: 234615123; с. Гърмен, секция 011300001; гр. Белица, секция 010200004; с. Огняново, обл. Благоевград, секция 011300014. Според информацията в репортажа, секциите са избрани на случаен принцип, а представеният видеоматериал за протичането на този етап от изборния процес, се основава на записите от видеоизлъчването на преброяването на гласовете и установяването на резултатите от гласуването.

От излъчените кадри става ясно, че подадени гласове, които пред устройството за излъчване при преброяването на гласовете в конкретната секция се обявяват за една политическа партия, са отразявани в протокола на секционната избирателна комисия като резултат от гласуването за друга политическа партия. Този факт се установява във всичките секционни избирателни комисии, чиято работа е проследена чрез прегледа на записите от видеоизлъчването. Същите факти се установиха и при последваща репортажа проверка на записите от видеоизлъчването и в други секции, също избрани на случаен принцип – гр. Варна, секция 030601076 и с. Мъглен, секция 020100049.

Предвид, че според действащите законови правила само в секционните избирателни комисии се извършва броене на бюлетини, резултатите, отразени в протоколите на съответните секционни комисии са отразени и в протоколите на съответните им районни

¹
<https://bntnews.bg/news/lipvashtite-glasove-ima-li-prelivane-na-vot-ot-velichie-kam-drugi-partii-1298994news.html>

избирателни комисии, а на данните в протоколите на районните избирателни комисии се основава определянето от Централната избирателна комисия на крайния резултат от произведените избори за народни представители в 51-то НС. Поради това, ако резултатите от гласуването в отделни секции в действителност са невярно отразени, това обективно води и до невярно определяне на резултатите от изборите на национално ниво. Това е така, защото окончателният „резултат се определя въз основа на действително подадените гласове във всички избирателни секции в страната и чужбина за съответните партийни листи и независими кандидати, регистрирани в многомандатните избирателни райони. Единственият официален документ, който удостоверява броя на подадените за различните кандидатски листи действителни гласове, е протоколът на СИК. Въз основа на първичната информация, съдържаща се в протоколите на всички СИК, се определя и крайният изборен резултат с разпределението на мандатите по кандидатски листи и тяхната персонификация.“ (Решение № 13 от 28.11.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 14/2013 г.).

Наред с това, в същите записи се съдържат и кадри, от които е видно, че в някои от секциите в хода на преброяването на гласовете, член на секционната избирателна комисия прави отбелязвания върху хартиени бюлетини. С оглед начина на поставяне на излъчващите устройства не може да се направи категоричен извод за същността на тези отбелязвания – дали е отбелязване на вот в квадратчето за гласуване или е маркиране на бюлетината по начин, който да я направи невалидна. В този етап на изборния процес, обаче, законовите правила не позволяват въздействие върху хартиените бюлетини, а само тяхното отваряне, за да се отчете гласа от всяка една от тях. А това означава и, че всяко поведение на член на секционната комисия, което е различно от законово допустимото въздействие върху бюлетините, следва да се определи като неправомерно.

На 4 ноември 2024 г. Централната избирателна комисия обсъди на свое заседание и още един публично оповестен факт – в множество секции в страната не е направено видеоизлъчване и видеозапис на преброяването на гласовете и установяване на изборните резултати. Според съобщението на Централната избирателна комисия, публикувано на официалната ѝ интернет страница на 5 ноември 2024 г., тези секции са 43 броя. Като причини за това се посочват, че не е било включено устройството за видеонаблюдение или е включено, но не е активирано чрез QR кода.

Съвкупността от тези факти – представените в репортажа на Българската национална телевизия, допълнителни проверки на записите от видеоизлъчването в други секции, избрани на случаен принцип, както и неизпълнението на законовото задължение за видеоизлъчване в реално време на преброяването на гласовете и установяването на изборния резултат в 43 секции в страната, поражда сериозни съмнения дали резултатите в тях са отчетени правилно, респ. дали изборният резултат, който е отразен в техните протоколи е верен. А това съмнение от своя страна уронва сериозно и доверието на гражданите в изборния процес на изборите за народни представители в 51-то НС. Както Конституционният съд е имал повод да се произнесе „погрешно е да се поддържа, че поради характера на избора по пропорционалната избирателна система не е допустимо да се касират избори в отделни секции. Обратното е вярно, защото при невъзможност да се определи поради тайната на вота броят на подадените действителни гласове, които трябва да се изключат от базата за изчисляване на мандатите по участници в изборния процес, това може да се направи за цели избирателни секции“ (Решение № 2 от 16.02.2010 г. на КС на РБ по к.д. № 10/2009 г.).

Според практика на Конституционния съд „незаконността на изборите може да бъде обоснована на първо място само от особено тежки нарушения, когато се констатира, че изборният процес е протекъл в нарушение на основополагащите демократични конституционни принципи, относими към избирателното право (общо, равно и пряко

избирателно право с тайно гласуване - чл. 10 от Конституцията). Тези нарушения, на второ място, трябва да са в такава степен тежки и повсеместни, че да опорочават изцяло изборния процес и общия резултат от изборите“ (Решение № 13 от 28.11.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 14/2013 г., в този смисъл и Решение № 2 от 16.02.2010 г. на КС на РБ по к.д. № 10/2009 г. и Решение № 9 от 02.07.2021 г. на КС на РБ по к. д. № 9/2021 г.).

Безспорно е, че преброените за една политическа партия гласове да се вписват в протокола като отчетени за друга политическа партия, както и заснетото поведение за въздействие върху хартиените бюлетини по време на преброяването на гласовете, са нарушения на законоустановените изборни правила за преброяване на гласовете и установяване на резултатите от гласуването за народни представители в 51-то НС в посочените по-напред секции в страната. Въпреки, че репортажът е фокусиран върху изборния резултат на една политическа партия, регистрирана за участие в тези избори, последващата проверка показва, че този подход е прилаган и за други политически партии, които участваха в изборите.

Дали всяко едно от тези нарушения само по себе си е тежко може да се определи като дискуссионен въпрос, доколкото тези секции са само част от общия брой секции, създадени за тези избори. В своята съвкупност, обаче, именно нарушения от такова естество могат да доведат до промяна в изборния резултат не само във всяка отделна секция, а и в изборния резултат на национално ниво от произведените избори за народни представители в 51-то НС. Това е така, защото изборите за народни представители, според действащото национално законодателство, се произвеждат по пропорционална избирателна система. Както Конституционният съд е имал повод да произнесе в Решение № 2 от 16.02.2010 г. на КС на РБ по к.д. № 10/2009 г., ако се констатира погрешно преброяване или отчитане на действителните гласове, подадени за политическата партия или коалиция, това може да доведе до обявяването на избора на отделен народен представител, издигнат от тази политическа партия или коалиция, за незаконосъобразен. Наред с това, „при преценката на основателността на искане за касиране на този избор на народни представители е необходимо да се установи, от една страна, наличието на връзка между изборни нарушения и опорочаване на вота на избирателите, а от друга, как последното се отразява на подадените за всяка парламентарно представена партия или коалиция действителни гласове, т.е. как те се разпределят по нов начин между политическите субекти, като съответно обуславят ново разпределение на мандати между тях.“ (Решение № 2 от 16.02.2010 г. на КС на РБ по к.д. № 10/2009 г.). „Конституционният съд ще касира избора на конкретни народни представители, макар че те може персонално да не съвпадат с оспорените в искането лица“, тъй като „в резултат на извършената корекция се определя точното число на тези гласове, с което се променя съотношението с подадените действителни гласове за останалите политически субекти, участници в изборния процес, база за преизчисляване и преразпределение на мандатите на избраните народни представители на национално равнище.“ (Решение № 2 от 16.02.2010 г. на КС на РБ по к.д. № 10/2009 г.).

„Изборният кодекс съдържа достатъчно развита правна уредба и гаранции за законосъобразното и демократичното организиране и провеждане на изборите, както и за прозрачното и точно определяне на изборния резултат съобразно изразената от избирателите политическа роля.“ (Решение № 13 от 28.11.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 14/2013 г.). Част от тези гаранции са: възможността за участващите в изборите политически партии, коалиции от политически партии и отделните кандидати за народни представители да могат в изборния ден да контролират законосъобразното протичане на процеса на гласуване и отчитането на резултатите от гласуването чрез свои представители и застъпници; възможността в избирателните секции през целия изборен ден да могат да присъстват и независими наблюдатели; участието във всички

избирателни комисии, в частност в секционните, на лица от всички парламентарно представени политически партии (в този смисъл и Решение № 13 от 28.11.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 14/2013 г.). В същия контекст е и въведеното задължение за секционните избирателни комисии да осигурят пряка видимост чрез видеоизлъчване в реално време на преброяването на гласовете и установяването на изборния резултат в конкретната секция (чл. 272 Изборен кодекс) (в този смисъл и Решение № 9 от 02.07.2021 г. на КС на РБ по к.д. № 9/2021 г.). Така на законодателно ниво са създадени предпоставки „изборният резултат да съответства точно на изразената чрез гласуването воля на избирателите“ (Решение № 13 от 28.11.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 14/2013 г.), както и „правна рамка, която да осигурява прозрачността на изборния процес при отчитането на резултата“ (Решение № 9 от 02.07.2021 г. на КС на РБ по к. д. № 9/2021 г.).

И за неизпълнението на задължението да се излъчва в реално време преброяването на гласовете и установяването на изборния резултат също е дискусивно дали само по себе си би могло да се определи като тежко нарушение. Но във връзка с конкретните избори – за народни представители в 51-то НС броят на секциите, в които то не е изпълнено – 43 и фактът, че те са от цялата страна, в съвкупност с неизяснените причини довели до това неизпълнение и информацията за всички други нарушения на изборния процес при произвеждането им, включително купуването на гласове и контролиран вот, намаляват в значителна степен доверието на българските граждани в изборния процес. Поради това проверката на преброяването на гласовете и на установения изборен резултат в тях е необходима най-вече с оглед обществения интерес.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Въз основа на изложеното в настоящото искане и на основание чл. 66 вр. чл. 150, ал. 1, предл. 1 вр. чл. 149, ал. 1, т. 7 Конституция на Република България вр. чл. 12, ал. 1, т. 6 Закон за Конституционен съд и чл. 304 Изборен кодекс молим Конституционния съд:
- да обяви незаконност на избора на народни представители в 52 секции:

Район 01 Благоевград – 10 бр.

010200017 с. Златарица
011300016 с. Ореше
013300071 с. Кукурахцево
014200006 с. Вълкосел
014200009 с. Жижево
014200013 с. Крибул
014200014 с. Осина
011300001 с. Гърмен
010200004 гр. Белица
011300014 с. Огняново

Район 02 Бургас – 2 бр.

020600031 с. Проход
020100049 с. Мъглен

Район 05 Видин – 1 бр.

053000001 с. Ново село

Район 03 Варна – 1 бр.

030601076 гр. Варна,

Район 09 Кърджали – 20 бр.

090200013 с. Горно Прахово
090200021 с. Китница
090200032 с. Седларци
090200041 с. Левци

090200047 с. Искра
090800010 с. Плазище
090800032 с. Генерал Гешево
091400015 с. Яковица
091400053 с. Пловка
091400069 с. Медевци
091500062 с. Лимец
091600105 с. Чифлик
091600140 с. Македонци
092100012 с. Свобода
092100015 с. Летовник
092100022 с. Каменец
092100048 с. Девинци
092100054 с. Биволяне
093500025 с. Женда
093500026 с. Безводно
Район 12 Монтана – 1 бр.
123600007 с. Горна Лука
Район 3 Пазарджик – 1 бр.
130800057 с. Горна Биркова
Район 14 Перник – 1 бр.
145100013 с. Ерул
Район 16 Пловдив-град – 2 бр.
162202014 гр. Пловдив
162202055 гр. Пловдив
Район 17 Пловдив – област – 1 бр.
172800019 с. Катунница
Район 18 Разград – 1 бр.
182600050 гр. Разград
Район 19 Русе – 2 бр.
192700069 гр. Русе
1927000175 гр. Русе
Район 20 Силистра – 1 бр.
203400726 с. Царев дол
Район 23 София – 1 бр.
234615123 гр. София, квартал Горубляне
Район 24 София – 1 бр.
244605003 гр. София
Район 26 София-област – 3 бр.
263900055 с. Говедарци
264300019 с. Губислав
264300036 с. Осеновлаг
Район 28 Търговище – 1 бр.
283500087 с. Пробуда
Район 29 Хасково – 1 бр.
292800033 с. Момково
Район 31 Ямбол – 1 бр.
312600064 гр. Ямбол

- да се произнесе по въпроса кои от народните представители от кои политически партии отпадат поради промяната на изборните резултати, ако се установи, че има такава;

- да укаже на ЦИК да определи съобразно методиката, определена в Изборния кодекс, с кои кандидати за народни представители да се заменят тези, чийто избор е обявен за незаконен.

Доказателствени искания:

Конституционният съд да назначи експертиза със задача да даде заключение по следните въпроси:

- колко действителни гласове са подадени за всяка отделна партия, коалиция и независим кандидат, регистрирани за участие в изборите за народни представители в 51-то НС, във всяка от изброените 52 избирателни секции

- съответства ли броя на тези гласове на отразените в протоколите на всяка от тези секции;

- какви различия се установяват между подадените и отразените във всеки протокол гласове за всяка от партиите, коалициите и независимия кандидат, които са регистрирани за участие в изборите за народни представители в 51-то НС;

- как се променя разпределението на мандатите в 51-то НС между партиите и коалициите, които участват в изборите за народни представители в 51-то НС, въз основа на тези различия и как се разпределят тези мандати между тях.

ПРИЛОЖЕНИЯ

- копия на 52 протокола на секционни избирателни комисии.

ВНОСИТЕЛИ:

1. Тодко Георгиев Петров
2. Станислав Светозаров Балабанов
3. Александър Михаил Величев
4. Павлина Василева Милова
5. Венцислав Михайлов Асенов
6. Елена Георгиевна Деметрова
7. Силви Мирков Мелков
8. Ивайло Симеонов Костадинов
9. Танер Кабир Тюркоглу
10. Христина Илиева Иванова
11. Александър Стайков Марков

12. Иван Стоилов Кюджук
13. Александър Тиманов Мематун
14. Ганислав Иванов Богдански
15. Драгомир Брфанов Прор
16. АНДРЕЙ ИВАНОВ ЧОРБАНОВ
17. Богдан Валериев Богданов
18. Млад Вашиев Ковч
19. Увайто Великов Шомев
20. Веска Хехтева
21. Христо Проданов
22. Фернандо Хехтева
23. Георги Свилечки
24. ИВАН ЧЕНЧЕВ
25. Александър Сивров
26. Вера Методиева Тодева
27. Стою Тодоров Гов
28. ИОРДАН ИВАН ТЕРЗИСКИ
29. Мария Бориславна Кочанова
30. Николаи Великов Дедков
31. Ани Вашиев Вашиев
32. Лена Златковска Борисовска
33. Кристина Петков Петков
34. Бонифат Тиманов Романов
35. Мартин Димитров Димитров
36. Симеон Димитров Димитров
37. Лидия Терзиева Цорбанова
38. Красимира Великов Иванова Камеларова
39. Татяна Стефанов Петров
40. Росица Симеонова Каминова

41. Ирина Тимофеевна Герасимова
42. Юлиана Кладенцова Матеева
43. Андрей Иванович Цыков
44. Александр Андреев Семитин
45. Деница Дмитриева Семеновна
46. Дроздович Велков Соинев
47. Юлиана Захарова
48. Девя Цыков Девя
49. Иван Петров
50. Борисов Борисов
51. Геннадий Сидков Сидков
52. Дарьян Максим Керас
53. Тамара Славова Сутанова-Селева
54. Венера Огнянова Ицова-Аннова
55. Ахмед Ахмедов Врачев
56. Емерев Кязим Емерев
57. Антан Никит Яков
58. Андрей Весинск Зисонск
59. Мехмед Рамис Били
60. Хуски Осман Азем
61. Димитар Георгиев Кемелов
62. Селва Исмаил Аде
63. Хайри Ружабов Софиев
64. Владимир Павлов Томев
65. Левант Орхан Мемин
66. Яким Хасан Рамадан
67. Димеитан Хасанов Георгиев